

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).

Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Noul păstor.

Archiecesea și metropolia Românilor gr.-orientali din Ardeal și Ungaria, veduivă de astă-toamnă, și-a aflat un mire iubit, un nou păstor al credincioșilor, pe Înalt Prea Sfinția Sa *Ioan Meșianu*.

Ales cu însuflețire de cătră cea mai înaltă adunare bisericească, de cătră congresul național și întărit din partea Maiestăței Sale, noul păstor a fost așteptat cu nerăbdare de cătră credincioșii din archidieceasă, ca să vie și să se sălășlu-ească în mijlocul lor.

Dorința li-s'a împlinit săptămâna aceasta. Î. P. S. Sa a sosit Joi la scaunul seu de reședință, la Sibiu. Pe cât de înduioșătoare a fost la Arad despărțirea fiilor sei sufletești de capul diecesei, pe care a păstorit-o 24 de ani, pe atât de cu dragoste și însuflețire a fost primit la sosirea Sa în Sibiu și în calea sa până aici, semn că e iubit și așteptat cu dor de cătră credincioșii sei.

Azi, Duminecă, congresul întrunit îl instalează în scaunul arhiepiscopesc și metropolitan, și Luni noul cap al bisericeii își va începe lucrarea în consistor.

I. P. S. Sa este cunoscut ca om de lucru, bărbat harnic și muncitor și noi știm, că lucrarea ce o va începe Luni, o va duce neîntrerupt înainte și încredințați suntem, că lucrarea aceasta se va face pentru binele, înaintarea și înflorirea bisericeii și a neamului nostru.

De aceea zicem și noi, precum într'un glas zice congresul întrunit azi:

Mire al bisericeii, păstor preaiubit, bine ai venit și se trăești mulți ani tericiți!

Programul noului guvern.

Am amintit în nrul trecut, că noul guvern al Ungariei, în frunte cu ministrul-president *Széll*, a depus jurământul înaintea Maiestăței Sale în Viena. După aceasta noii miniștri au venit la Pesta, și Mercuri, în 1 Martie c. s'au înfășoșat în dietă.

Este obicei, că schimbându-se guvernul, când noul guvern se înfășoșează întâiu în dietă, își expune programul, adecă arată cum are de gând să purceadă în trebile statului și în ce fel are să lucre. Astfel s'a făcut și acum. În o vorbire de aproape un cias și jumătate, prim-ministrul *Széll* a arătat cum și în ce fel va ocărui țeara, dimpreună cu soții sei, luând pe rînd toate ramurile vieții de stat.

Mai înainte de toate a cerut dela dietă, ca în timpul cel mai scurt să voteze darea și legea de asentare, apoi legătura (provisoriu) pe un an cu Austria etc.

După aceea a spus, că el e liberal și se razimă pe *partidul liberal*, adecă pe partidul, care a fost și până acum la putere și e în majoritate, dar' a adaos, că se bucură, dacă și alții îl vor spriginî. Prin aceasta a țintit la partidul lui Apponyi, care deja s'a desființat și s'a contopit cu partidul liberal, ear' despre liberalism a zis, că scopul de căpetenie al acestuia este *întemeierea statului național maghiar*.

În politica din afară *Széll* a zis, că ține la întreita alianță, adecă la legătura, ce o are împărăția noastră cu Germania și Italia, fiind astfel pentru păstrarea păceii.

În afacerile financiare (de banii țerei) *Széll* a zis, că ocăruierea se va nisui a ține cumpetul de până acum, apoi va purta grije de *armată*, adăugînd aci, că *nu crede că sarcinile ce se cer pentru ținerea armatei, se vor ușura în curînd*.

Trecînd la *confesiuni* (deosebitele religii) *Széll* a zis, că va nutri pacea între ele și buna înțelegere cu guvernul, apoi privitor la *instrucție* (învățatură) a făgăduit, că se va îngriji de școale și va înainta cultura, de oare-ce — a zis el — *»înființarea statului național maghiar atiră dela cultură«*.

A zis apoi mai departe, că noul guvern va spriginî *negoful, meseriile și agricultura*, ear' îndeosebi la aceasta din urmă a arătat, că va purta grije mai mare de *colonizare*.

A vorbit apoi despre *administrație* (ocăruierea în comitate, orașe și sate) și a zis, că planul noului guvern este a o face de stat, dar' așa, ca autonomia comunelor să nu se știrbească. Aici ear' a zis, că schimbarea administrației este de mare însemnătate, de oare-ce chemarea ei este a înainta întărirea *statului național*.

În sfîrșit *Széll* a încredințat pe deputați, că noul guvern *»va măsura cu măsură dreaptă la toți, fără de nici o deosebire de naționalitate, de lege și de clasă«*.

»Aci — zice *Széll* — steaua mea conducătoare va fi, ca și a ori-cărui guvern: *legea, dreptul și dreptatea«*.

Acesta este pe scurt programul noului guvern. În el sînt multe făgăduieli frumoase, cu deosebire aceea, în care

FOITA.

IMN FESTIV

cu ocaziunea instalării Excelenței Sale I. P. S. Domn

Ioan Meșianu,

ca Arhiepiscop și Metropolitan al Românilor gr.-or. din Transilvania și Ungaria, la 28 Febr. v. 1899.

Prea sfinte, ceresc Părinte:

Pe Păstorul ce ne-ai dat,

Te rugăm cu toți ferbinte

A-L proteje ne'ncetat!

Doamne, binecuvintează

Pe tot neamul românesc

Și cu dar încununează

Pe păstorul ce-L doresc!

Pilde, Tu, nenumărate

Tot mereu cu drag ne-ai dat; —

Un gând astăzi ne străbate

Sufletul înduioșat.

Cu tot dreptul ne străbate

Spre *Ioan*, archipăstor:

O 'ntrupată zeitate

Pentr'un demn și blând popor.

Cârja Sa archierească,

Ca ș'al lui Moise toiag:

Mari minuni să sevrșească,

Să le fie la toți drag!

Raze binefăcătoare

Să lucească de pe tron

Spre turma cuvîntătoare,

Ca ș'un soare 'n orizon!

Turma 'ntreagă-și ațîntește

Ochii spre al ei Păstor

Și cu dor la El privește

Ca la bun conducător.

Păstoria-i e probată,

Turma-i blîndă ca ș'un miel;

De mari fapte e bogată

Și turma ține la El.

Când durerea e mai mare

Intr'al nostru blînd popor,

Doamne, Tu, cu îndurare

Ne-ai trimis mîngăetor.

Sfîntă Pronie cerească

Ni-L proteje 'ntru mulți ani:

Turma 'n pace s'o păzească

Și s'o scape de dușmani!

Ca sub a lui blîndă pază

Noi de rău scutiți să fim,

Ochiul cerului ne vază,

Ca 'n bine să propășim!

Binecuvîntă stăpâne

Cu dar blîndă turma ta,

Și sub scutul Tău o ține,

Ca se poată 'nainta!

Preasfinte, ceresc Părinte:

Pe Păstorul ce ne-ai dat,

Earăși Te rugăm ferbinte

A-L proteje ne'ncetat!

Brașov, în Februarie 1899.

I. Dariu.

se zice, că stăpânirea va fi dreaptă față de toți, fără deosebire de naționalitate și lege.

Ce se ține însă de aceasta, noi nu putem avea mare încredere în făgăduială, câtă vreme vedem, că și Széll în programul seu mereu vorbește despre întemeierea statului național maghiar, adică a unui stat curat unguresc.

Dacă noua stăpânire, ca și cele de mai înainte, va urmări maghiarizarea cu sîla, atunci nu poate fi dreaptă față de noi, de naționalități.

Vom vedea!

Un milion pentru maghiarizare. Un milion de fl. cere anul acesta ministrul de culte și instrucțiune publică Wlassics dela parlamentul maghiar, pentru școli populare de stat, cu cari vrea să fericească naționalitățile nemaghiare din țară, dat fiindcă pe seama lor le ridică. Și suma i-se va vota în unanimitate, căci pentru maghiarizare parlamentul maghiar votează orbeste.

Școlile ce se vor ridica din suma aceasta, fac parte din școlile de stat, o mie la număr, pe cari le-a votat deja parlamentul maghiar ca suvenir millenar.

Asentarea. Ministrul de onoare, baronul Fejérváry, care cu ordonanța sa din 17 Februarie amînase pe timp nehotărît ținerea asentării anului acestuia, a dat acum ordonanță nouă, în care, avînd în vedere restabilirea stărilor legale în țară, pune termenul pentru efectuarea asentării, pe zilele din 4 Aprilie până în 7 Iunie.

Românii din Istria au fost scoși la iveală în timpul din urmă. E vorba că vor cere să li-se facă o școală românească. »Il Piccolo«, ziar italian din Triest scrie în favorul lor. Organul slav »La Pensée slave« îi combate.

POPA TOMA.

(Urmare.)

Popa Toma, după-ce le dete o bună-dimineața pretenește, începînd așa:

»Crâsnice, dumniata cu 20 de bărbați mergeți chiar la miezuina locului bisericesc, și trageți pe muchea dealului un gard de mestecăn, deoparte se știu eu de bună-seamă ce-i al meu și ce nu-i al meu, și de altă parte, ca să nu între vite pe pământ bisericesc; d-ta diece mergi cu alți 20 de bărbați de cătră vale, din jos și faceți asemenea gard pe țermurile văii, eu cu câți oameni mai rămân, mergem de rărim arinii — unde-s rari din fire, ca să desgropăm câteva lazuri de fînaț. Tu preoteșică, cu muierile, vedeți și chiar din talpa casei începînd, jur împrejurul casei, săpați, care cu sapa, care cu hârlețul, rupeți glia, că apoi la amezzi ne întîlnim ear' toți aci și să vă arăt un lucru nou.

Sosirea Metropolitului Mețianu.

Ziua sosirii în Sibiu a Exc. Sale Înalt Prea Sfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu a fost hotărîtă pe Joi, sîptemîna aceasta. În aceasta zi, la 12 ore și 40 de minute Preasfințitul a sosit la gara din Sibiu, fiind primit cu pompă deosebită. Rămăsul bun dela fii sei sufletești din diecesa Aradului și l-a luat Înaltul arhieru Luni.

Rămăsul bun.

Luni, în 6 l. c. și-a luat adio vrednicul arhiepiscop-metropolit Mețianu dela credincioșii sei din episcopia Aradului. Din acest prilej s'au adunat la biserica catedrală din Arad protopopii, preoțimea, în număr de vre-o 400 și poporul cam 5 mii.

După slujba dumnezească, săvîrșită de protopopul Aradului și de mai mulți preoți, protopopul Gurban a rostit o frumoasă vorbire, arătînd lucrarea vrednică, săvîrșită în decurs de 24 de ani de harnicul episcop, care acum se desparte de fii sei pentru ocuparea scaunului metropolitan.

Metropolitul răspunzînd mulțumește clerului, învățătorimei și poporului prin o vorbire pîtrunzătoare, pentru iubirea arătată și în momentul despărțirii, ca totdeauna în decursul arhieriei, îndemnându-l a păstra și mai departe această iubire, Preasfințitului, sfintei noastre biserici, și așezămintelor noastre culturale. Metropolitul a încheiat împărțînd binecuvîntarea arhierescă.

Dela biserica catedrală întreg clerul și poporul adunat a însoțit pe Preasfințitul la reședință între însuflețite ovațiuni și urări: să trăească.

Întreg actul acesta a fost foarte frumos și pîtrunzător.

Cuvîntul de adio.

Din prilejul despărțirii Metropolitului dela Arad, a eșit în foaia Biserica și Școala din Arad o scrisoare pastorală, prin care Înalt Preasfințitul își ia rămăsul bun dela credincioșii episcopiei Aradului. În pastorală, după-ce spune faptul plecării Sale, Excelența Sa sfătuiește pe credincioși să trăească în bună înțelegere și să fie cu tărie la biserică și la școala confesională.

Toate se întemplară la fel; până la amezzi pe muchea dealului era tras un gard de mesteceni de un stat de om de înalt; de cătră vale altul, așa că biserica și casa parochială cu tot pământul lor era ocolit de un gard bun, numai la capete mai trebuia, care încă se făcu după amezzi. Jur împrejurul casei era săpătură proaspătă și multă; prin mestecăniș vedeai dela casa popii vre-o 4—5 lazuri făcute, unde erau mesteceni mai rari. Crâsnicul din Merișor ajunsesse cu carul plin de pomi tineri ca de nuiele, la casa popii Toma, erau mulți și de multe soiuri, încât pe Mesteceni îi puse în uimire de unde atîția pomișori netezi și nici unul nu spinos? Ear' părintele Toma luă un pomișor în mână și le spuse din fir în pîr cum de pomișorii aceia sînt atît de frumoși și sănătoși. Uitați-vă, dragii mei, vedeți pomișorul acesta și ceialalți cari ni-i-a trimis părintele Moise din Merișor? Uitați-vă ce rădăcini frumoase au, de

În pastorală între altele se zice:

»Prin biserică și școală ne întărim mai mult în credința lui D-zeu și în dragostea creștinească, în iubirea de D-zeu, în iubirea deaproapelui, în iubirea de neam și de patrie; apoi ne desvoltăm și ne luminăm tot mai mult puterile sufletești, și așa cu ajutorul lui Dumnezeu și al deșteptării și luminării noastre, putem nădăjdui să ajungem soarte tot mai bună și viitor tot mai îmbucurător.

De aceea vă și pun la inimă să îngrijiți din toate puterile voastre de acele așezăminte sfinte, adică de biserică și școală.

Un dar diecesei.

Tot în pastorală se vestește, că Înalt Preasfințitul face un dar prețios diecesei, dărîind tipografia întemeiată de dînsul înainte cu 20 de ani și biblioteca sa. Averele tipografiei este la 45 mii floreni, la care vrednicul metropolit mai adaugă din al seu 10 mii fl. în bani gata, așadar o avere de 55 mii și biblioteca. Venitul tipografiei e menit pentru ajutorarea bisericilor sărace din diecesa Aradului, la zidiri și înzestrarea lor cu cele trebuincioase.

Plecarea din Arad.

Excelența Sa a plecat din Arad Mercuri la amezzi, cu trenul accelerat. La gară a fost o mulțime mare, dintre cari a însoțit pe cale pe Înaltul prelat archimandritul Hamsea, asesorul Ignatie Pop, adv. Truța, prot. Gurbanu, Lengheru, secr. etc.

Pe cale.

Prima stațiune de pe teritoriul arhidiecesei a fost Ilia-de-Murș. Aici ca și la toate stațiunile ce au urmat, Excel. Sa a fost primit de preoțime, de inteligență, elevii de școală și mult popor, fără deosebire de confesiune. Au fost frumoase primiri în Deva, Orăștie, Vinț și Sebeș. La Vinț a fost salutat de adm. prot. Florian Rusan din A-Iulia.

Seara la 5 ore trenul a sosit la Mercurea, unde Excelența Sa a poposit peste noapte, găzduit la casele dlui prot. Droc. La Mercurea i-s'a făcut una dintre cele mai strălucite primiri. L-a salutat părintele Droc, și la primire a

par'că sînt nescari smocurile de pîr din cap? Vedeți ce mlădițe netede? Acestia sînt toți eșiți din sîmîntă! Părintele Moise a săpat locul ca de straturi, l-a greblat și curățit de petri, rădăcini, apoi a sîmînat simburi de tot soiul de poame, de mere, de pere, de prune, cireșe, vișine ș. a. Din sîmîntele acelea au răsărit de sînt așa de frumoși. Acolo în straturi i-a plivit și curățit de orice crenguțe netrebuincioase, acolo i-a altoit ear' de acolo îi mută la locul unde trebuie să fie pe vecie. De acolo, din straturi ni-a trimis și nouă. Din ei dau la fiecare din voi câte unul să-l pună în grădină la fereastră întru aducere aminte de părintele Moise și de venirea mea ca popă în Mesteacăn. Pomii cari întrec, după-ce vă dau la fiecare câte unul, îi punem aici în jurul casei parochiale. La lucru dar!

Și se apucară oamenii mei și făcură groape unde și cum îi povățui popa Toma, unii făceau pari de mestecăn

fost de față mare mulțime și un banderiu de 170 de călăreți cu steaguri.

Joi dimineața la 9 ore Excelența Sa a plecat mai departe spre Sibiu, fiind de nou salutat pe la gări. Cu deosebire a fost frumoasă primirea la *Seliște*. Aici elevii școlii au cântat un imn la sosirea trenului, apoi Excelența Sa a fost salutat de adm. prot. *Iuga* în numele preoțimii și de vrednicul tinăr *Dr. Comșa*, care a ținut un frumos discurs din punct de vedere național-românesc.

La *Orlat* a fost salutat de preotul din Gura-Rîului *Manta* și în numele poporului gr.-cat. din *Orlat* de preotul *D. Decei*. Excelența Sa, la toți a răspuns în cuvinte dulci, mângâietoare, dând sfaturi părintești.

La Sibiu.

La 12 ore 40 m. a sosit trenul în gara Sibiului, unde era așteptat de membrii consistorului, de întreaga inteligență din Sibiu și jur, precum și de mare mulțime de popor. Primit cu strigăte »*să trăească*«, Excel. Sa a fost salutat de vicarul *Il. Sa* dl *Pușcariu*, și apoi de primarul Sibiului, *Drotleff*. După salutări, Excelența Sa a plecat la rezidență, în o trăsură cu 4 cai și urmat de un șir lung de trăsură. Pe strade sute de oameni priviau frumosul convoi, ear' în apropierea reședinței stăteau în șir școlarii români, teologii și pedagogii și elevele dela școala de fete a Asociațiunii.

La reședință.

Excelența Sa a mers mai întâiu la biserică, unde a fost primit de protopopul *Papiu*, ear' după aceea a intrat în reședință, fiind aclamat de mulțimea publicului. Portalul reședinței era învelit în brad verde cu inscripția: »Bine ai venit«. Aici au fost primiți membrii consistorului, în numele cărora Excelența Sa a fost salutat de *Il. Sa* Dr. *Pușcariu*. În curtea metropolitană s'a adunat o mulțime de popor, în numele cărora Excelența Sa a fost salutat de cătră dl protopop *Papiu*. Excelența Sa a răspuns poporului în cuvinte părintești.

Cu aceasta sârbările de primire, frumoase și înălțătoare, s'au sfârșit.

Instalarea.

Duminecă se face instalarea oficioasă, în biserică din cetate, unde se întrunește congresul. După instalare vor fi primite deputațiile, apoi se va da un prânz de gală, ear' seara va fi conduct de făclii și »Reuniunea română de muzică« va cânta în fața reședinței câteva cântări.

»Liga rom.« și noul Metropolit.

Liga Română salută pe noul Metropolit al bisericii orientale române, în următorii termini călduroși:

»În fine, după o neobicinuit de lungă întârziere, »Monitorul oficial« al Ungariei publică confirmarea împărătească a nou alesului Metropolit ortodox român al Ungariei și Transilvaniei, *Ioan Mețianu*. Trimitem și noi felicitările noastre I. P. S. și dorim ca D-zeu să-î deie viață lungă, ca să poată răspunde astfel la așteptările generale pe care frații noștri de dincolo le-au pus în el, când l-au înălțat la această cea mai înaltă demnitate arhierescă. I. P. S. se bucură de bine întemeiată reputațiune de a fi un cucernic prelat și un ager ochiu administrativ în afaceri bisericesti. Nu ne îndoim, că aceste calități vor contribui la ridicarea bisericii ortodoxe române de acolo. Dar' biserică românească este azi acolo și un *asil al naționalității*.

Să sperăm că I. P. S. S. va ține seamă de acest caracter eminent *național* al misiunii sale și va reuși să mențină și să desvoalte spiritul național românesc al metropoliei de sub cărmuirea sa.

DIN LUME.

Din Spania.

Prim-ministrul *Sagasta*, decis mai de mult a se retrage dela guvern, a prezentat reginei-regente abdicarea cabinetului. Regina i-a propus să-și reorganizeze cabinetul, fără a disolva camerele. *Sagasta* a declarat, că aceasta e cu neputință și a stăruit pe lângă abdicare. Regina a primit-o și a încredințat cu formarea noului cabinet pe

Silvela. Știrile mai nouă anunță, că *Silvela* a format cabinetul, ținând pentru sine, pe lângă presidiu, și portofoliul de externe. La războiu e *Polavieia*, la marină *Camara*, la finanțe *Villaverde* etc. Noii ministri au și depus jurământul. Se anunță mai departe, că camerele vor fi disolvate și se vor escrie nouă alegeri pe Aprilie. Se crede, că tratatul de pace cu Statele-Unite va fi ratificat de regina-regentă, înainte de întrunirea nouelor camere.

Din Sârbia.

Luni, în 6 l. c. s'au împlinit 17 ani dela proclamarea regatului sârbesc. Din acest prilej la palatul regal din Belgrad a fost recepțiune oficioasă, la care a luat parte și corpul diplomatic. *Monitorul oficial* anunță, că în legătură cu aniversarea acestei zile, s'a decis a se sporî armata cu 30 de batalioane nouă. Toate regimentele au primit nume, mai cu seamă de ale eroilor și comandanților sârbești renumiți.

Italia și China.

Guvernul Italiei și-a propus a-și câștiga un port, o stațiune proprie pe malurile Chinei. *Canevaro*, ministrul de externe, răspunzând în 3 l. c. în cameră unei interpelații, a declarat, că guvernul a început o acțiune în privința aceasta, făcând pași în Peking pentru a închiria portul *Sanmum*. Guvernul Chinei însă a respins cererea Italiei.

SCRISORI.

Petrecerea sodalilor din Turda.

Turda, 7 Martie n.

O veste îmbucurătoare vă împărtășesc de aici. *Sodalii români* ne-au procurat Sâmbătă trecută o surprindere cum nu se poate mai plăcută. Clasa de mijloc. a cărei lipsă o simțim noi Românii a dat un frumos semn de viață despre sine într'un oraș unguresc cum e Turda.

E o simplă petrecere despre care vă scriu, dar' ea e *cea dintâiu*, dată aici de sodalii români, și e începutul unei treziri de viață, de simț, de asociare (însoțire) a *meseriașilor români din Turda*.

și în scurtă vreme pomii erau puși și legați de pari. »Așa se faceți și voi cu pomișorii vostri pe la casele voastre!«

Apoi luă popa *Toma* mănunchiul de mlădițe tăiate din pomii cei mari și buni ai părintelui *Moise* și chemându-și poporeni la un măr pădureț pe deal le zise: acî vă învăț un lucru nou! Pomi sunt mulți pe dâlma bisericeii, unii mai groși, alții mai subțiri, sunt peri, meri, vișini, cireși, chiar și nuci sunt câțiva. Dar' toți sunt răi, sâlbatici, fac poame rele, pădurețe. Pe acestia i-om altoi cu crenguțe de acestea de pomi buni, și cari s'or prinde, peste 2—3 ani vor începe a rodi poame bune. Și altoi popa *Toma* un măr și un păr și un vișin înaintea poporenii sei, le arătă cum să cioplească mlădița, cum să reteze și crepe pădurețul, cum să bage mlădița în crepătură și cum să o lege. Apoi adause:

Care din voi aveți pomi sâlbatici prin grădinile voastre, faceți cu ei cum

am făcut eu cu acestia. Mlădițe bune vă dau eu. Și îndată veni ră unul de unul înaintea preotului spunând unul că are 2 meri pădureți, altul 2 peri și 3 meri, altul 3 cireși și un măr.... și la fiecare îi dădea mlădițe nobile, atâtea câți pomi pădureți spunea că are.

Când se apropia soarele de sfîșit grădina bisericeii nu mai era de a se cunoaște; o bună bucată din ea era săpată, spartă glia; printre mesteceni se vedeau câteva poene verzi, ear' jur împrejur era ocolită de gard înalt de un stat de om. Apoi pomii frumoși în jurul casei și cei de prin tufișuri ori poeni toți altoiți. Era un adevărat rai mic. Oamenii din comună priviau cu mândrie la vrednicul lor preot; numai de el și de hârnicia lui vorbeau. Care de care căuta loc mai potrivit pentru pomișorul căpătat în dar; care de care năzuia să-și altoiască pădureții mai cu băgare de seamă; care de care era mai fălos că și ei au popă și biserică albă

și nu le-a mai putè nimeni imputa că ei nici popă nu au.

În *Mercurea* din săptămâna Paștilor, cam pe la prânz, era voe bună în casa popii *Toma*. Și cum n'ar fi voe bună când au oaspeți; a sosit tatăl lui cu mama preotesei, încărcăți ca de acasă, să-î vază cum o due în parochia cea nouă? Adusu-le-au saci de făină și de dulce, că peste câteva zile-s acî Paștile cu dulcele; adusu-le-au miel de Paști, numai cât mielul era ied cu capră cu tot, dar dela tatăl popii *Toma*, adusu-le-a și vestea, că pe *Ispas* vor primi dela tatăl preotesei o vacă cu lapte, colo când vor chibzui că este pășune destulă. Toți erau fericiți. Părinții se bucurau că își află copiii sănătoși și cu mari nădejdi pentru viitor. Tatăl preotului era mândru că ficioru-seu îi în stare să trăească chiar și în *Mesteacăn*, de unde ori-ce popă ar fi trimis vlădica, trebuia să iee lumea în cap; mama preotesei era fericită vîzînd că fata sa are un

Succesul petrecerii acesteia ne îndreptățește să credem, că în curând vom avea o *Reuniune* și astfel trup se va face această dorință ferbinte a bravilor meseriași.

A doua surprindere, ce ni-s'a dat la această petrecere a fost jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta« cari s'au jucat din partea alor 12 bravi meseriași și comercianți, în frunte cu vătavul lor, dl învățator *Sim. Poruș*. Călușerii au jucat foarte bine, și inteligența română reprezentată în număr frumos, încurajând astfel bunurile începuturi ale școlilor, nu contenea din aplause și aclamări la adresa călușerilor.

Trebue să amintesc și puternicul ajutor ce l-a dat dl administrator protopopesc *T. Ciortea*, care a adus la petrecere un cor de plugari din Cojoena, în frunte cu harnicul învățator gr-or.

Ne-a plăcut și însuflețit în pauzele dintre jocuri frumoasele cântece executate de corul constător din ficiori și fete îmbrăcate în frumoase costume românești. Mult haz a produs un isteț corist, care a declamat o poezie comică de I. Cădea: »Ce vânat, mânca-i-aș ochii«. A fost o declamație așa de reușită și de natural predată, încât toți am aplaudat și felicitat pe bravul țeran.

Dl protopop Ciortea și învățătorul seu pot fi mândri de rezultatele ostenelelor puse întru luminarea poporului încredințat grijei lor. Barem de-ar fi și în alte sate tot așa.

În paușă ne-am întrunit cu toții la o masă mare. Era mai mare dragul să privești frumoasa cunună de inteligență, de meseriași și de popor, petrecându-și împreună în cea mai frumoasă armonie. La masă s'au rostit și câteva vorbiri însuflețite. Dl avocat *Dr. E. Pătăcean* a dezvoltat într-o însuflețită vorbire însemnătatea asocierii și a activității meseriașilor români, îndemnându-i cu căldură ca să lucreze și mai departe cu zel întru ajungerea țintei ce și-au propus *Valer Moldovan*, candidat de avocat asemenea le-a ținut o frumoasă vorbire, arătând legătura între cele trei clase ale nației noastre: a țeranilor, a meseriașilor și a inteligenței.

Iustin Pop, cand. de avocat le-a povestit frumoasa poveste a lui Meneniu

Agrippa, când s'au răsculat picioarele și mâinile în contra stomachului.

Dl Ciortea mulțumește Turdenilor pentru călduroasa primire ce s'a făcut corului și ne încălzește inima cu frumoase și românești cuvinte.

S'au mai ținut toaste pentru bravii meseriași *Urcanu* și *Silviu Bologa*, cari au ostenit pentru petrecere. După masă s'a jucat cu voce și veselie românească până în zori de zi.

De încheiere mă adresez earăși către bravii sodali și le doresc curaj și însuflețire, ca cât de curând să avem și în Turda o »*Reuniune a sodalilor români*«.

Raportorul.

Petrecere populară în Alba-Iulia.

Alba-Iulia, 26 Februarie c.

După-cum s'a amintit și în foi, Joia din 23 Februarie a. c. a fost aleasă ca zi de bucurie pentru Românii din Alba-Iulia. Reușita producției teatrale împreună cu joc, aranjată de *tinerimea economică română* în sala de sticlă dela »Soare«, sub conducerea dlui *Antoniu Cricovean*, se poate lua ca dovadă, că și în orașul nostru, locuit în majoritate de Români, vieața socială, care e propoveduitoarea unirei și buneii înțelegeri dintre frați începe a lua avânt.

S'a jucat »Prologul« de Iosif Vulcan și »Întemplantarea curioasă«, comedie în 3 acte, trad. de M. Velcean, de către următorii tineri țerani și frumoase Românuțe parte ca diletanți, parte ca cântăreți și călușeri: Anghel Roșca, Silvestru Ciumbrudean, Iuliu Timișan, Georgiu Cricovean, Ioan Nicoară, Augustin Betenzan, Mihail Cioancă, Ioan Chiuhaț George Ieneșel, Ioan Muică, Petru Barb, Nicolae Mărginean; Ioan Cormoș, Dumitru Muntean, Floarea Spinean, Letiția Rada, Maria Muică, Ana Molnar, Victoria Timișan, Floarea Betenzan, Ana Câmpian și Eva Stein.

Toți acestia au jucat foarte bine în rolurile, grele pentru ei. Cu deosebire cântările și jocurile de călușeri au plăcut mult, fiind des aplaudați.

Tot ce e românesc în Alba-Iulia, în frunte cu dl *Simion Micu*, protopop, și dl *Florian Rusan*, adm. protopopesc, a fost de față. Astfel și venitul curat

a fost bun. Biletele s'au vândut toate. Din suma încassată de 187 fl. 19 cr. subtrăgându-se spesele de 87 fl. 19 cr., a rămas venit curat de 100 fl. v. a., care e merit pentru elevii săraci dela ambele școale române din loc, spre a li-se cumpăra vestminte. Această sumă a și fost depusă la cassa »Iulia«, până-când se vor face pașii de lipsă din partea dlor învățători în cauză. Ne putem aștepta, că d-nii învățători, cu spriginul senatelor, vor face totul ca ziua în care se vor împărți premiile să fie o frumoasă zi de sărbătoare atât pentru elevii de școală, cât și pentru poporul iubitor de școală.

Suprasolviri s'au încassat dela Exzellența Sa Ioan Mețianu, metropolit 5 fl.; Ilust. Sa grof Majláth Gustav, episcopul rom.-cat. 5 fl.; Ioan Cirlea, mare proprietar în loc 5 fl.; Nicolae Meteșan, întreprinzător în loc 3 fl.; Hillinger Lajos, ospătar 2 fl.; Iuliu Albini (Zlatna) 1 fl.; Antoniu Murășan, ospătar 1 fl.; G. Pap, librar 1 fl.; Alexandru Cosma 50 cr.; Nicolae Mărginean 60 cr.; Nicolae Crăciun 60 cr.; Cornel Muntean 10 cr. și Antonie Cricovean 29 cr., — cari și prin aceasta primească mulțumita comitetului aranjator, dorind dela bunul D-zeu ca pe viitor să aibă și mai mulți imitatori.

Înainte de a-mi încheia raportul meu trebue să doresc din adâncul inimei curaj și însuflețire atât dlui A. Cricovean ca conducător și dlui Anghel Roșca, care cu multă dibăcie i-a știut instrua cântările, cât și tinerilor diletanți. Înainte numai, tineri români dornici de înaintare, căci clasa inteligenței numeroase din loc, precum ați văzut, e cu voi! După teatru a urmat dansul....

»Și oacheșe fete se nșiră la joc
În cercul cel magic al zărei de foc,
Răsună ghitara ferbinte și nșins
Și jocul se nșinde sălbatic și-aprins«.

G. Coșbuc.

Îți era mai mare dragul a vedea tinerimea economică în veselie. Inteligența roată în jur privia cu drag la hoarele și învîrtitele lor, cari... vai frumoase mai sînt!

Petrecerea a fost foarte veselă și a ținut până în zori de zi.

Să deee bunul D-zeu, ca să auzim de bine și în viitor. — ip. —

bărbat cu care și în peatră seacă poate trăi; ear' popa Toma și preoteasa lui erau fericiți că sfintele Paști îi află cu lăptișor de capră și că pe Ispas vor avea chiar și vaca lor cu vițel. Și spuse preoteasa mamei sale în ce stare au aflat casa și biserica, și plângea de bucurie că fata ei cea harnică toate le-a adus la rînd bun. Și arătă popa Toma părintelui seu lucrul mânilor sale din câteva săptămâni și se minuna bătrânul, și-i plăcea, și par'că nu se îndura se mai meargă dela popa lui, dela copilul lui cel harnic și cu minte.

Sfintele sărbători ale Învierii Domnului fură adevărate sărbători de bucurie pentru toată suflarea din Mesteacăn; popa Toma se afla bine la poporul lui sărac, dar' bun, blând și gata de a urma sfaturile bune ale binevoitorului lui; poporul, deși sărac și necăjit, deși stors până la os de greaua iobăgie, dar' cu nădejde privia în sfintele sărbători ale Învierii și le vedea ca pe sărbătoarea

învierii neamului celui asuprit; în preotul Toma vedea pe Mesia cel prorocit, și nu se înșela! La o săptămână după Paști, la Dumineca Tomii, se proclamă în Câmpul-Libertății dela Blaj desrobirea iobagiului, deslănțuirea lui din lanțurile robiei. Popa Toma cu 2 frunțași din Mesteacăn fu de față pe Câmpul-Libertății din Blaj la acea sărbare măreață, unde peste patruzeci de mii de Români jurară credință Împăratului și declarară sus și tare că robi în vechiul lor pământ nu mai vor să fie; jurară să fie prieteni la prietenii înălțatului Împărat și dușmani de moarte la dușmanii Lui și ai împărăției. După întoarcerea dela Blaj, Românii erau alți oameni, par'că duhul sfânt le luminase mințile, par'că puterea lui Dumnezeu îi întinerise la vieață nouă. Rob nimănu nu mai voia să fie Românul, ci domn și stăpân peste pușinul ce-i mai scăpase din ghiarele lupului. Așa era poporul pretutindenea, la munți și la șesuri, bătrâni, bărbați,

juni, tineri din munți și din câmpii. Mestecanii, cu popa Toma în frunte, încă nu putură fi altfel. Ei ascultau de glasul părintelui lor sufleteș și erau fericiți, ear' el îi învăța numai lucruri bune și folositoare. Cea dintăiu grijă a lui era bunăstarea lor; mult își frământă capul cum să-i scape din groaznica calicie în care-i aflase.

(Va urma).

R Î S.

Nu-i pagubă.

Un domn cumpără o foaie și dă o hârtie de 5 fl. ca să-i schimbe.

— N'am mărunt, — zice vînzătorul, — puteți să păstrați foaia și să-mi plătiți mâne.

— Dar' dacă până mâne mor?

— Paguba nu va fi așa mare.

Grigorie T. Brătianu.

— Vezi ilustrația. —

Ieri, în 11 Martie c. se împlinesc 6 ani de zile de când a murit unul dintre cei mai mari Români din vremurile mai noue, *Grigorie T. Brătianu*, al cărui portret îl înfățișăm în numărul de azi.

Gr. T. Brătianu s'a născut la anul 1849 și a fost nepot de frate al marilor *Brătieni*, cari 'și-au înscris numele cu litere de aur în istoria mândrei Români.

Gr. T. Brătianu a luat vie parte la mișcările naționaliste, a fost unul din întemeietorii de frunte ai *Ligei pentru unitatea culturală a Românilor*, ales de președinte al ei. El a lucrat cu mare zel, făcând jertfe însemnate pentru acest așezământ.

El era un înfocat apărător al cauzei Românilor de sub oblăduirea ungurească și lupta cu mare zel pentru spriginirea și triumfarea ei.

La moartea sa (1893) *Tribuna* scria între altele următoarele:

«Român a fost mai presus de ori-ce *Gr. T. Brătianu*. Din tinerețe încă inima lui bună, iubitoare, cu neîntrecută căldură bătea pentru cauza *tuturor Românilor*. De aceea în luptele politice de zi nu-l văzurăm amestecat. Înființându-se însă Liga, el își găsi adevăratul teren de lucrare.»

Ear' în minunatul «Călimdar al Minervei» pe 1899 (unde 'i-se dă portretul) se zice despre el:

«Numai aceia, cari au avut fericirea să-l cunoască deaproape, știu câte jertfe morale și materiale făcea *Gr. T. Brătianu* pentru *causa Românilor de peste munți* și ce nu avea el de gând să facă pentru desevirșita ei isbândă.»

La aniversarea zilei morței lui, datorii suntem a ne aduce aminte cu pietate de acest mare Român și prețuit prieten al nostru, al Românilor apăsăți.

fără isbândă. Puterile înșirate sunt legate de mașini anume pentru ele și costă sume mari de bani, ear' gunoiul măiestrit, deși e foarte bun, nici-când nu tocmește pământul așa de bine, ca gunoiul de vite bine pregătit.

Afară de folosul care reese din ajutorarea cu lucrul câmpului, ne mai aduce creșterea și ținerea vitelor și alte foloase foarte însemnate. Ele ne dau produse, precum: carne, lapte, brânză, caș și unt, (vaca, oaia, porcul), cari ne servesc de hrană; ne dau piele pentru încălțăminte, lână, pěr și multe alte produse pentru îmbrăcăminte.

Numărul oamenilor crește pe fiecare zi și în aceeași măsură crește și întrebuițarea produselor câștigate dela vite. Aici zace însemnătatea economică, care ne îndeamnă să ne deprindem mai cu temei a crește și a ține vite de soi bun, și să sēmănăm multe plante de acele, ce sînt bune de nutreț pentru vite.

În timpurile trecute se întreceau oamenii în ținerea vitelor multe și acela trecea în ochii lumii de fruntaș mai mare, care avea mai multe capete de

Grigorie T. Brătianu.

vite. Astăzi nu mai merge așa, și cei mai slabi înțeleg, că mult mai bine se pricopsesc dacă țin numai atâtea vite, câte le pot hrăni și ține bine; căci atunci dobândesc și foloase mai mari decât dacă ar ține multe vite, dar' slabe și hitioane. Agronomii învățați judecă iscusința unui agricultor după făptura vitelor sale, după-cum se vede din zicala lor: «*Atâtea vitele ce le ai, și'ti voi spune de câștigătorii tui*».

Cultivarea hemeiului și prețul lui.

În toată Ungaria, abia se cultivă cu hemeiu 700 jugere catastrale, adică atâta loc cât face hotarul unei mici comune sătești. Berea însă, la a cărei gătire hemeiul este neapărat trebuincios, se consumă în măsură tot mai mare.

Se știe, că mare parte din berea ce se trece în orașe se aduce din alte țeri și totuși hemeiul ce se produce în țeara noastră, nu ajunge nici pentru puținele fabrici de bere, ce lucrează aici, ci jumătate trebuie să se aducă din țeri străine.

Dar' și printre puținii cultivatori de hemeiu, Românii se perd cu totul. Cei-ce au făcut aici începutul cu cultivarea hemeiului sînt Sașii și Ungurii. Noi suntem și în această privință la urmă; măcar că hemeiul se plătește altfel ca cucuruzul ș. a. multe plante cultivate de noi și măcar că el isbutește foarte bine în Ardeal, Bănat și alte ținuturi cu populațiune românească, astfel că nu e întrecut în bunătate de nici un alt hemeiu.

Încât pentru cătățime (mulțime), roadele din anul trecut au fost mijlocii. Mai bune au fost în Ardeal, unde fiecare juger a dat câte 535 chlgr., de tot 1572 măji metrice de câte 100 chlgr. În părțile Bănatului jugerul a dat 386 chlgr., de tot 339 măji metrice. În ținutul dincolo de Dunăre s'a luat de pe juger 239 chlgr., de tot 478 m. m.; ear' în alte părți ale țerei s'au produs câte 237 chlgr. pe un juger, de tot 279 m. m.

Cu privire la bunătate, 15% a fost de frunte, 60% bun, celalalt mai slăbuț. Pricina rēului a fost în Bănat mulțime de boale și insecte, dincolo de Dunăre ghiata și rugina. În Ardeal a fost mai scutit de primejdii.

Prețul lui socotit peste tot a fost de maja metrică 113 fl. În comitatul Tērnavei-mari m. m. s'a vëndut cu 160 fl. Prețul cel mai mic 'l-a avut hemeiul în comitatul Torontalului, unde m. m. abia s'a plătit cu 57 fl. Dar' acesta a și fost slăbuț.

Peste tot s'a adevărit, că prețul cel mai bun 'l-au căpētat micii proprietari, cari au cultivat mai puțin și mai bine, făcēnd toate la timpul seu; din contră marii proprietari au căpētat prețuri mai mici.

Făcēndu-se calcul, că ce venit curat aduce un juger de pământ cultivat cu hemeiu, s'a aflat că în anul trecut acela a fost de 175 fl. 50 cr., cari bani socotiți în procente fac 29.25%, adică aproape 30 la sută. Prin urmare cel-ce își poate face o grădină de hemeiu de 2 jugere, ajunge la un venit anual de 350 fl.

Din toate aceste se vede că cultivarea hemeiului se rēsplătește bine și cu deosebire în Ardeal.

Maghiarii pe terenul economic.

(Urmare și fine).

La apelul trimis este alăturat și următorul

Proiect.

§. 1. Însoțirile de credit și consum din Ungaria, care sînt creștine sau stau pe basă creștină întovărășindu-se, înființează o centrală regnicolară.

§. 2. Firma centralei va fi: «Centrala rognicolară a însoțirilor de credit și consum din Ungaria, care sînt creștine sau stau pe basă creștină».

§. 3. Membru al centralei poate fi oricare însoțire de credit și consum din Ungaria, care este sau stă pe basă creștină, care se aliază la centrală și solveste anual 15 florini pentru susținerea centralei.

§. 4. Scopul centralei este: să promoveze interesele însoțirilor creștine; să ajute înființarea de noue însoțiri; să conducă și să dea directiva în activitatea însoțirilor existente; să mijlocească pro-

PARTEA ECONOMICĂ.

Folosul creșterei vitelor.

Prăsirea plantelor și creșterea vitelor sînt două ramuri de frunte în agricultură, cari între olaltă stau în o legătură așa de strînsă, că an putē zice, că lucrarea pământului nu se poate face fără creșterea vitelor. Cultivarea plantelor este strîns legată de pământ și de lucrarea acestuia, ear' la aceasta se cer unelte trase cu înlesnire de vite (cal, bou). Apoi se cere la cultivarea plantelor gunoiu bun și încă mult, care numai la ținerea vitelor îl dobândim în calitate cea mai bună pentru tocnierea și îngrășarea pământului. Mai departe aduc vitele și acel folos, că o parte însemnată din produsele plantelor, precum paie, pleava și altele, numai prin vite se pot folosi, pe cînd altfel, dacă n'am ține vite, ar rămāne nefolosite și ar merge în pagubă. În privința aceasta ne-ar putē cineva zice, că în timpul de față se pot întrebuița și alte puteri mișcătoare la lucrarea pământului (aburul și electricitatea), apoi ne-ar putē spune, că și gunoiu măiestrit se poate cumpăra, și multe altele. Acestea-s adevărate, dar' nu corēspund trebuințelor noastre, și încercările făcute au rēmas

curarea mărfurilor pentru însoțirile de consum.

Pentru-ca să poată face aceste:

a) centrala prin trimișii sei va da îndrumări însoțirilor atât în ce privește conducerea agendelor, cât și la pregătirea inventarului încheierilor și compunerea bilanțelor anuale;

b) centrala prin trimișii sei va fi reprezentată la adunările generale ale însoțirilor aliate;

c) centrala se îngrijește pentru isoarele de procurat mărfuri și mijloace procurarea acelor pentru însoțirile de consum;

d) să sfaturi și lămuriri în toate privințele însoțirilor care se adresează la centrală.

În următorii §§. (5—8) proiectul fixează timpul și locul adunării generale anuale a centralei, la care însoțirile au să fie reprezentate prin 2 membri. Spune apoi, că presidentul, vicepresidentul, directorul și o comisie executivă de 6 membri pentru centrală o alege adunarea generală pe câte 3 ani. Presidența și comisia executivă conduce afacerile centralei — *fără plată*, — organizează biroul și denumește pe funcționarii plătiți ai centralei și la finea anului face raport adunării generale. Comisia executivă va ține cel puțin o ședință pe un pătrar de an.

Cu executarea agendelor și conducerea biroului central va fi încredințat directorul, care e șeful funcționarilor, îngrijește de corespondență, designează trimișii centralei, etc.

Din acest proiect se vede cum și ce pregătesc catolicii unguri pentru prosperarea însoțirilor dela sate și prin ele a întregii țărăni.

În treacăt amintim numai acum, că centrala pentru însoțirile de credit agricol și industrial (inarticulată în legile din anul trecut) și-a început activitatea — se zice cu bunișoare prospecte.

Mai amintim apoi, că însoțirile așa numite »Károlyi«, care își au centrul în Nyitra încă lucră din răspuțeri pe calea apucată.

Apoi băncile ungurești din provincă se ocupă cu gândul unei reforme radicale și cu înființarea unei *camere de controlă* și a unui *fond regnicolar de ajutorare*. La toate aceste se mai adaugă încă lucrările guvernului maghiar, care și pe terenul economic e — șovinist. Și acum iubit popor și mândră inteligență română, luați aminte, că toate aceste se întâmplă în Ungaria în jur de noi; socotiți că toate aceste le fac Ungurii, cari sunt oblăduitorii noștri; socotiți că noi trăim în era »soluțiilor noastre« și a certelor nesfârșite; socotiți că noi până acum pe terenul economic n'avem decât numai băncile noastre dela orașe; socotiți că conducătorii noștri pe terenul economic — dacă 'i-am avu și neobosiții noștri *directori de bancă* abia vor avu cunoștință de toate aceste; socotiți apoi, că noi și pe terenul economic se pare-că am decretat pasivitatea — și după-ce toate aceste le veți fi socotit — veți vedu ce avem de făcut.

V. C. O.

Despre Reuniuni!

Prelegere ținută în o conferință publică din Seliște, Duminecă, în 25 Decembrie st. n. 1898, de învățătorul Dumitru Mosora.

(Urmare.)

Reuniunile meseriașilor au de scop în general a da un avânt mai puternic diferitelor ramuri de meserii, spre a pute da piept cu așa numita concurență ce se face din partea străinilor.

În special însă ele trebuiesc să lucre în a pregăti pentru viitor meseriași cu cunoștințe mai vaste, umblați în lume, căci prin aceasta vor contribui foarte mult la înflorirea diferitelor meserii.

Reuniunile de consum au același scop ca și băncile. Bani românești să ajungă ear' în mâni românești pe lângă aceasta a ușora, adecă a da mai ieftin articolele trebuincioase pentru case, d. e. gazul, beuturi, etc. Noi Români, până acum aici în Transilvania și Ungaria avem numai puține de acestea. Lipsa lor se simte în multe părți.

Partidul politic catolic din Ungaria a înființat într'un singur comitat în Ungaria-de-Nord peste 100 de Reuniuni de acestea, scăpând prin aceasta pe credincioșii sei din gura lipitorilor, cari s'au așezat pretutindenea.

Reuniunile de cumpătare aduc foloase de neprețuit, cruțând oamenilor sute și mii de florini în pungă, prin cumpătarea la care se supun de bună voe dela beuturile spirtuoase. Aceste Reuniuni nu cer cumpătarea de tot, de tot, căci o patimă și obiceiunță rea, ca cea a beuturii, nu așa ușor se poate smulge cu rădăcini cu tot, ci mărginesc pe membri la a bea puțin, cumpătat. Și aceasta e destul! Și prin aceasta se cruță foarte mult și în bani, și în slăbire de sănătate, și în ruină de moravuri! »Dacă ne vom cumpăta mai ales dela beutura vinarsului de spirt vom cruța și banii, cari ar trebu de altfel să-i dăm Jidanilor, — acestia fiind aproape pretutindenea fabricanții acestei beuturi veninoase, — și încă o sumă mare de bani, ce poate ar trebu să-i dăm pe doctorii, ca să lecuim boalele cele multe ce se iscă din beție, și deasa beatură de vinars de acesta. Cruțăm banii, ce ar trebu să-i cheltuim poate pe la judecătorii și proclatori, în urma vre-unei piri, ce ne poate veni în urma faptelor rele făptuite în stare de beție.

Pe lângă toate acestea mai câștigăm o mare și neprețuită comoară ce se chiamă sănătate în trup, limpezime la minte și curățenie la suflet. »Căpăm de atâtea alte datorii și diruri, cari la olaltă fac mult mai mult decât toate dările, amestecurile și ștaerile ce trebuie să plătim toți în toate părțile. Reuniuni de acestea s'au făcut în alte țeri cu miile și lucrarea lor binecuvântată a adus frumoase roade poporului țeran. La noi de abia sunt câteva, 2—3.

Scopul Reuniunilor culturale, cum e la noi »Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român«, înființată la stăruința marelui Arhiepiscop Andreiu baron de Șaguna, este aflarea de mijloace prin cari poporul nostru să fie cât mai îngrabă înzestrat cu arma cea mai puternică contra ori-cărui dușman, anume cu știința, cu cultura.

Cu toții știm, că suferințele ce au apăsât veacuri întregi poporul nostru român, numai așa au fost cu putință, că el a fost ținut în neștiință, și numai atunci și într'atât s'a îndreptat, de când și întrucât s'a făcut și acest popor părtaș de școală, de luminare!

De vrem noi un viitor mai fericit, acela numai prin școală, prin învățatură îl vom pute ajunge! Căci azi e lucru cunoscut la toată lumea, că precum numai prin altoire poți face din pom pom, așa numai prin învățatură poți face din om om.

Și scopul Reuniunilor culturale acesta este!

M'am mărginit a schița în trăsuri generale scopul și însemnătatea unor Reuniuni, cari în parte vă sânt poate tuturor mai mult sau mai puțin cunoscute.

Îmi permit acum a vă întreține mai în special despre *Reuniunile de înmormântare*, multora necunoscute.

Ce scop au aceste Reuniuni?

Foarte creștinesc și umanitar: se întovărășesc un număr oare-care de cetățeni, de ori-ce neam și de ori-ce religione, în scopul, ca atingând neîncunjuratul și neînduratul biciu al morții, pe vre-unul oare-care din ei, toți soții lui rămași în viață să vină într'ajutor rămășițelor ortacului răposat, cu o sumulită oare-care, pentru a pute înmormânta în chip cuviincios, frumos, pe răposatul, fără-ca și așa întristații rămași după cel mort, să fie nevoiți a face poate datorii la mäsar, la prăvălie și în alte locuri, pentru cele de lipsă la trista întâmplare.

»Iubește pe deapropoalele teu ca pe tine însuti«, aceasta este o poruncă a legii celei noue creștinești. Oare prin intrarea de membru în o Reuniune de înmormântare nu satisfaci totodată și acestei porunci d-zeești? Ba da; fiind membru unei astfel de Reuniuni satisfaci pe deplin poruncea d-zeești și astfel îți aduni și comoară de fapte bune pentru viața de veci! (Va urma.)

Sfaturi economice.

Un lac (heleșteu) mic pentru racii

Se poate totdeauna face lângă un pârâu, căci racii pretind apa curgătoare. Alături cu pârâul se face o săpătură până la 1 metru de adâncă. Malul rămâne pământ moale sau se înalță peste olaltă bolovanii mari, ca să rămână deștule borți și vizunii, în cari racii se pot ascunde.

Întreaga iezătură să fie până la jumătate din apă acoperită cu felurite petri și mai cu seamă cu de cele văroase, numai la mijlocul iazului rămâne un loc liber cu pat năsipos până la 1/2 metru de mare. Un iaz întocmit în felul acesta cu lungime de 6 metri și lărgime de 3 metri are loc destul pentru 2000 de racii.

Ca să nu înghețe iarna picioarele

Să recomandă următorul mijloc:

Se ia un săculeț umplut cu făină de muștar și se pune în cisme. Uleul care se află în făina de muștar atită pielea picioarelor și le ferește de a degera.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Adam O... 2886. Nu putem ști ce capital e acela după care vi-se plătesc interesele de 73 fl. 50 cr. Întrebați acolo de unde vi-se dau interesele. Ori-ce capital ar fi însă, nu e proprietatea bisericeii, ci a comunei. Ca să puteți cumpăra pe el casa parochială, ar trebui întâiu să vi-l predea comuna politică, prin hotărîre adusă din partea reprezentanței comunale, și întărită din partea comitatului. Comunicați-vă planul dlui protopop, ori unui avocat român, care vă va spune ce să faceți.

Pavel... B... în Ienopolea. Răspuns trebuie să-ți vină și la recursul din urmă. După averea moștenită sînt mai mici taxele decât după cea cumpărată, dar numai pentru neamurile mai apropiate. Nu ți-le putem înșira, pentru-că n'avem nici loc nici timp; dar ți-le poate spune avocatul care ți-a făcut recursul.

Abonent nrul 2256. Împrejurarea că plătești dare pentru pămîntul zălogit nu-ți dă dreptul să-1 iai în proprietate. Trebuie să faci contract cu proprietarul pămîntului scris la cartea funduară. Notarul are drept să-ți denege căsătoria civilă cu o fetiță de 15 ani. Cât pentru taxele preoților întreabă pe dl protopop și-ți va spune el.

V. M... în B. La comasări toate lucrurile se fac pe față. Dacă n'ați fost mulțumiți cu împărțirea locului de casă, trebuie să reclamați. Dar dacă ați primit odată de bună împărțirea, nu mai puteți zice că nu e bună. Nu-ți putem da nici un sfat decât să faci întrebare la un avocat, de poate oare să strice ce s'a făcut.

Știri economice

Exportul de porci în România

a intervenit pe lângă guvernul austro-ungar, în vederea redeschiderei granițelor pentru exportul de porci, arătând că epidemia de pneumo-enterită infecțioasă ce a produs închiderea granițelor a dispărut pe tot teritoriul țerei.

Încetînd motivul, poate vor înceta odată și măsurile luate pentru închiderea granițelor române.

»**Sălăgiana**«, noua bancă românească din Sălăgiu, (Jtbou), va ține prima adunare generală în 18 l. c. Intemeiată cu un capital de 90.000, în ciuda anilor grei din urmă »Sălăgiana« prezentă un bilanț solid. Profitul curat e de 5401 fl. Capitalul social a fost încasat aproape întreg: 88.097. Depuneri a avut peste 19 mii.

Congresul băncilor. Am amintit mai de multe ori, că băncile ungurești din țeara întregă au început o febrilă mișcare pentru-ca să se organizeze mai bine și eventual să introducă o radicală reformă în conducerea și administrația lor. Acum ni-se împărtășește, că atât băncile mari din Budapesta, cât și cele din provincă au început să facă pregătirile necesare, ca cât mai curînd să se poată ține congresul băncilor ungurești din țeara întregă. Camerele comerciale și industriale vor convoca reprezentanții băncilor de pe teritoriul lor ca să se dezbată amănunțit chestia congresului, ca în chipul acesta toți să fie introduși în scopurile ce le urmărește congresul.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Epistole către un învățător tinăr.

III.

Iubite amice! Ți-am primit scrisoarea, în care mulțumești de epistola ce ți-o trimisei prin Școala Română. Te plîngi că nu poți învăța elevii să zică apostolul în biserică, de oare-ce abedarele și legendarele introduse în școala d-tale nu conțin *literele cirilice*, ear' cărțile din biserică d-voastră toate sînt cu literele cirilice.

Dacă-i așa, e rău, și cred că-i așa. Dar' nu pricep un lucru: Ce abedare și legendare poți avea în școală de nu sînt cu litere cirilice? Doar' nu ai în școală cărți de-ale statului? Acelea știu că nu au litere cirilice. În timpul de 20 de ani, cât am funcționat ca învățător, mi-s'a dat și mie să am odată în școală cărți de cetire fără litere cirilice. Și știi ce făcui? Cu prima ocaziune, când avurăm ședința senatului școlastic spusei preotului și oamenilor așa:

Cărțile copiilor sînt mai noue nouțe, dar' nu sînt potrivite pentru noi, că și de vor umbla copiii fără întrerupere cei 6 ani la școală, nu vor fi în stare să cetească în nici una din cărțile cele sfinte bisericesti, nici din ciaslov, necum din apostol ori căzanie, deci vor sta în biserică, ca și cei-ce nu umblară la școală. Drept aceea să aducem pe seama lor cărți, în cari să poată învăța și literele cele bisericesti, că avem lipsă de ele.

Și preotul căută cu deamănuntul un abedar și un legendar, căută și un catechism și se convinse, că zău, literele vechi ale bisericeii române nu sînt în cărțile de școală ale copiilor de român. Și numai decât au hotărît să aduc dela librărie cărți bune, în cari să fie tot felul de litere, să nu stee copiii lor în biserică ca mușii, ear' acasă să le poată ceti Patimile Domnului și alte cărți ce-s tipărite până acum numai cu litere cirilice. Așa fă și d-ta. Documentează dlui părinte și senatului școlastic starea lucrului, și prea cred că-ți vor concede să aduci cărți mai potrivite. Altcum nici nu pricep, cum de să și tipăresc abedare și legendare românești fără caracterele ciriliane? Au doar' pentru-că sînt străine? Dar' au primit încetăținirea prin intrarea lor în biserică, — și câtă vreme va mai fi și numai una din cărțile bisericesti tipărită numai cu litere cirilice, trebuie să le avem și în abedare și legendare. De n'or fi, de unde să le învețe generațiunile viitoare? De unde să le învețe viitorii cantori și preoți? Zic unii, că din punct de vedere pedagogic trebuie început numai cu un soi de litere, ca să aibă copilul numai o greutate de odată. Bine! Nu pretinde nimeni să se dea copilului mai multe greutăți de odată. Dar' după-ce cunoaște bine literele latine scrise și tipărite, după-ce poate ceti bine cu ele, strică ceva de mai învață 3—4 pagini de litere și unele pensuri scurte cu litere cirilice? Și: strică doar' fața legendarului câteva prelegeri puse cu litere cirilice, ca să nu le uite elevii? Nu, de sigur nu. Și, omul trăind în lume, nici-când nu știe de ce

va avea folos? Cunoșc mulți cantori, cari s'au fericit numai prin cunoașterea literelor cirilice — de cari au lipsă la serviciul lor, și cari — fără cunoașterea lor, nu ajungeau aceea, ce au ajuns. Noi nu știm din care elev, ce va deveni, drept aceea datori sîntem să-1 învățăm tot, de ce credem că va avea lipsă în viață. Ear' deliterele cirilice avem lipsă toți câți vrem să cetim ori cîntăm în biserică cât de cât. Nu încape deci îndoiială, că doar' oameii d-tale cei bravi, nu ți-ar concede aducerea altor cărți mai bune, decât cele cari le ai. Protopopul și consistorul nici vorbă că ți-a fi contra; cum ar pute fi vr'un om cuminte contra învățării literelor, fără de care nu poti folosi o carte bisericască. Vezi deci și-ți schimbă cărțile. Adu-ți cele de Petri ori de Popescu. Altcum despre cărțile de școală — de n'a serie altcineva vr'o dare de seamă, ți-oiu serie eu o epistolă în Școala Română.

Reteag, 8/20 Februarie 1899.

Ioan Pop-Reteaganul.

O voce din Bănat despre foaia școlastică.

Din vocile reprobătoare ale foilor noastre am aflat cu mare bucurie, că la propunerea dlui »Câmpean«, on. redacțiune a »Foi Poporului« a binevoit a lua laudabila hotărîre, ca cu începerea anului curent să adauge la numita foaie o nouă rubrică, pentru chestiunile școlăiei române.

Voind a fi sincer trebuie să mărturisesc din capul locului, că tocmai acele voci nefavorabile noiei idei mi-au deșteptat mai mult atențiunea și curiositatea de a mă interesa mai cu de-adsinul de »Foaia Poporului« și de sensaționala sa reformă.

În fața acestei reforme și ideii salutare însă nu știu cum se face, că o parte din noi învățătorii în loc să ne exprimăm via noastră complăcere și bucurie, că o foaie politică ia asupra-și sarcina, de bunăvoe, ca să ne apere și susțină interesele noastre învățătorești și școlare, pare-că am fi vrăjiți, prin corespondențe, ba chiar și prin proteste (?) publicate în unele din numitele foi, respingem și lăpădăm dela noi cu oare-care ostentațiune binevoitorul ajutor moral și intelectual, ce ni-se îmbie din partea »Foi Poporului«.

Ei bine, o societate de 3000 de învățători români, numiți cu emfasă luminători și crescători ai poporului, cari zăcem în aceeași stare, nutrim aceeași dorință, ne apasă aceeași soarte și luptăm pentru ajungerea aceluiași scop nobil și măreț, câte foi pedagogice, cu menirea ca să ne facă cunoscuți și să ne țină în curent cu rezultatele și progresele pedagogiei moderne, ca prin aceasta să ni-se amelioreze cea soarte și să ni-se netezească spinoasa cale la ajungerea aceluși scop, — susținem noi? Răspunsul, ori-cine îl va da, e de astfel, încât la auzul aceluia trebuie să ne roșească fețele. O mică foaie pedagogică

română, »Foaia Pedagogică« dela Sibiu, apare în patria noastră și nici pe aceasta nu sîntem harnici să o susținem, ci, în lipsa de sprigin material și moral, e pe cale să apună, »să moară de foame« ca și celelalte ale ei surori anterioare, și noi nici habar n'avem.

Acum, alături cu aceasta, și o foaie politică ni-se oferă, cu dragă voe, să ne stea într'ajutor și să ne promoveze afacerile noastre învățătorești. Noi însă ce facem? În loc să-i apreciem serviciile ce voește a ni-le presta și pentru această marinositate să-i fim recunoscători după cuviință, o respingem ca pe un lucru netrebnic și superfluu. Eu cred, că nu una ori două, ci și mai multe foi pedagogice am pute și ar trebui să susținem, căci »unde-s doi puterea crește«. Și ar fi și timpul suprem ca să ne deșteptăm odată »din somnul cel de moarte« al întunecului și să înțelegem vocea timpului și marea importanță și putere a organelor pedagogice.

N'am onoare a cunoaște pe domnul »Câmpean«, dar' fie d-sa »Câmpean« ori »Muntean«, eu îl felicit ca pe unul căruia îi revine meritul de a fi sulevat atâtîu această ideesalutară; ear' pe onorata redacțiune a »Foi Poporului« o salut călduros pentru bunăvoința și decisiunea cu care a primit deschiderea coloanelor pentru intrarea în *Scoala Română* a tuturor lucrătorilor și binevoitorilor sei.

Actum, premise acestea, cu permisiunea on. redacțiuni voi u a-mi spune în cele următoare și eu modesta mea părere relativă la introducerea unei părți școlastice ori pedagogice într'o foaie politică scrisă pentru trebuințele poporului în genere, și în special în »F. Poporului«.

Ideea de a se da loc în o foaie politică populară și unei părți școlastice, după modesta mea părere dăscălească, nu numai că nu e o »idee nefericită«, cum zicea »ne-una-țiatul«, nici »puțin satisfăcătoare«, cum zicea »una-țiatul«, ci din contră e o idee care poate fi folosită și în același timp și necesară pentru trei factori ai școlii populare: pentru învățator, pentru preot și pentru popor. Eată de ce:

1. Vocea timpului pretinde imperios, ca învățatorul să fie în curent cu toate reformele și progresele pedagogiei moderne; căci învățator bun fără cunoștința acestora nu-mi pot închipui. Dar' fiindcă chestiunile acestea se ventilează și tractează de regulă în foile pedagogice e firesc, că cu cât vor fi mai multe foile acestea, cu atât și câștigul moral al învățămîntului va fi mai abundent. De aceea, când și o foaie politică ia asupra-și angajamentul de a se ocupa și cu trebile învățămîntului școlar, datorință morală avem ca, pe lângă foile speciale, să spriginim și pe aceea.

Căci, în *Foia Poporului*, carea luat acel angajament, abstrăgînd dela ieftinătatea sa și ținerea în curent a cetitorilor sei cu chestiunile naționale și politice din lumea mare, cu cele economice și sociale, prin partea pedagogică se dă ocaziune tuturor învățătorilor români, fără colorit confesional a se întâlni și a se grupa în *Scoala Română* din »Foaia« poporului român, spre a se constătu și conțelegi în toate chestiu-

nile privitoare, atât la ridicarea și susținerea vazei învățătorilor, la ameliorarea stărei materiale și morale a acestora, cât și la cele de creștere și învățămînt, la progresele și rezultatele pedagogice-didactice, cari în timpul mai nou au luat un avînt înfloritor.

Pe când în o foaie pedagogică specială, confesională ori neconfesională, aceste toate și altele asemenea nu se pot de loc ventila nici desbata de cătră toți învățătorii români, parte pentru confesionalitate, parte pentru »vederile didactice« infalibile și une-ori și intolerante ale aceleia.

Pentru ilustrarea afirmării mele, la părere poate exagerată, dar' în fond adevărată, — îmi permit a releva două-trei exemple concrete scoase din o foaie pedagogică specială. Numita foaie făcînd recensiunea unui manual de istorie bisericească, numește cu predilecțiune, cum se vede, credința Românilor gr.-cat., nu cu numele adevărat, cu care se numesc dînsii »Unire«, ci mai mult în batjocură cu »brașovenescul« »Una-ție«. Eu, care dela început sînt abonentul acelei foi, fără-ca să fiu fost provocat prin circulare, ca »una-țiat« (adiectivul dela »unație«), am trebuit cu durere sufletească să înghit nodul indignațiunii, atunci când mi-am văzut batjocorită confesiunea, numai de dragul și interesul cauzei școlare, căreia zice că îi servește.

Că nu pot colabora de loc și învățătorii la o foaie pedagogică specială, dacă vederile lor nu sînt de acord cu »felul gândirii«, ori cu »vederile didactice« ale respectivei foi servească, ca dovedă următoarele două cazuri: Învățătorul I. V. din R. m. trimite acelei foi o lecțiune practică, publicarea acesteia însă se refuză din simplul motiv, că lecțiunea nu este lucrată după »vederile și planul foi«. Adeca: nițică infalibilitate. Ear' învățătorul I. B. scrie asemenea o lecție de model, în »Almanahul învățătorului«, după treptele formale Herbartiane modificate de distinsul pedagog St. Velovan. Tot aceeași foaie criticînd »Almanahul«, devine chiar intolerantă, atunci când zice, că »i-se pare greșită terminologia și predarea lecțiunii«... și când zice, că »nu înțelege ce rost au atâtea analize, sintese, inducțiuni și deducțiuni într'o lecțiune«. (Va urma)

Statutele

»Reuniunii funebrele a învățătorilor sălăgeni«.

(Urmare).

§. 14. La cas de morb îndelungat ori miserie documentată, în restimp de un an dela comunicarea decisiunii de excludere, la rugarea în scris și motivată a membrului exchis, direcțiunea pe acesta îl poate primi în Reuniune, subînțelegîndu-se dacă totodată își răfuește taxele restante și procentele acestora. De acest favor însă unul și același membru numai odată se poate împărtăși.

§. 15. Membrul Reuniunii nu are drept a-și strămuta pe altul drepturile câștigate și cărticea de membru.

§. 16. Membrul, care din voe liberă abzice, ori prin direcțiune se exchide din Reuniune, nu-i îndreptățit a-și pretinde reîntoarcerea sumelor solvite.

§. 17. După moartea membrului în Reuniune, îndată-ce se înaintează atestatul de moarte și cartea de membru urmașilor declarați de adevărați prin antistia comunală, Reuniunea momentan le solvește 40 de coroane, spre acoperirea cheltuielilor de înmormîntare. Adunării generale îi stă în drept a urca ajutorul de înmormîntare în proporțiune cu starea materială a cassei și cu înmulțirea membrilor în Reuniune.

§. 18. Fiind acest ajutor menit ca spese de înmormîntare cuviincioasă a membrului, asupra ajutorului nu se poate face execuție.

§. 19. Dacă membrul defunct al Reuniunii n'ar avè urmași de aceia, cari să aibă aplicare și să fie capabili a se îngriji de astrucarea aceluia, despre aceea, în cadrul sumei de ajutor, se îngrijește direcțiunea.

La cazul acela, după acoperirea cheltuielilor de înmormîntare, suma de bani rămasă se extradă rēmașilor, ear' în lipsa acestora se adaugă la fondul de rezervă al Reuniunii.

§. 20. Membrul Reuniunii, care în 20 de ani solvește taxele, după acestia încetează de a mai solvi.

§. 21. Sumele taxelor de înscriere și de membru, împreună cu suma deja câștigată de 200 de coroane, cum și procentele acestora, precum și venitul curat încurs prin aranjarea unor petreceri, exclusiv numai spre scopul ajutorării la îngropăcimi și acoperirea cheltuielilor manipulei fondului se pot folosi.

§. 22. Donațiunile și foloasele câștigate prin tipărirea unor opuri vor forma fondul de rezervă al Reuniunii, din care, încât vor concede împrejurările, se vor forma stipendii spre ajutorarea copiilor de învățatori, membri ai Reuniunii, cari vor studia la preparandie, gimnasiu, ori învață ceva măiestrie.

— Stipendiile le votează adunarea generală prin majoritatea de voturi, și la cas de progres insuficient în studii îl poate detrage.

§. 23. Agendele Reuniunii le rezolvază direcțiunea și adunarea generală.

§. 24. Adunarea generală se va ține în tot anul în primul pătrar de an.

Direcțiunea e îndreptățită a concheta ori-când adunare extra ordinară, ear' la dorința motivată în scris alor 30 de membri trebuie să conchete adunare generală.

§. 25. Adunarea generală o concheta directorul din încrederea direcțiunii. Convocarea și programa sînt a se trimite cu 15 zile înainte fiecărui membru și se publică în ziarul ales spre acel scop.

§. 26. Agendele adunării generale:

- alege oficialii și membrii în direcțiune;
- revede compturile anuale și dă absolut direcțiunii;
- modifică în cas de lipsă statutele;
- decide asupra apelațiunilor membrilor contra decisiunii direcțiunii;
- face propuneri pentru desființarea Reuniunii;
- statoarește, aproabă și asignează spesele cancelariale ale Reuniunii și plenipotențiază direcțiunea spre asemnarea acestora din cassă;

g) decide asupra stipendiilor și votează;

h) alte propuneri insinuate în sensul statutelor.

§. 27. Direcțiunea este forul executiv și reprezentantul Reuniunii.

§. 28. Oficialii Reuniunii sînt:

a) un director; b) un cassar; c) un secretar; d) 6 membri în direcțiune, pe cari adunarea generală îi alege pe 3 ani.

Oficiali ai Reuniunii se pot alege numai membri ai Reuniunii.

(Va urma)

Răvașul școlai.

Fondul regnicolar de pensiiune al învățătorilor. Din raportul, pe care ministrul r. u. de culte și instrucțiune publică l-a prezentat dietei, se vede că acest fond, la finea anului 1897, număra 20.168 de membri. Numărul tuturor celor împărțâși parte cu pensiiuni, parte cu ajutoare a fost de 7.458, ear' suma împărțită acestora de 954.405 fl. v. a. Averele fondului, la finea anului 1897, a trecut peste suma de treisprezece milioane.

Catechisatiunea elevilor români gr-or. dela școlaele străine s'a regulat prin un circular al consistorului nostru din Sibiu. Circularul conține dispoziții foarte salutare privitoare la instituirea și remunerarea catechetilor, la împlinirea datorinței lor, la cercetarea regulată a orelor de catechisatie din partea elevilor etc. Se înșiră și sărbătorile obligate pentru elevii dela școlaele străine, cari sînt 16 în localități cu biserică gr-or. și 6 în localități fără biserică gr-or.

Circularul s'a împărțit, prin oficiile protopresbiterale, tuturor parochilor, unde îl pot ceti învățătorii și toți aceia cari se interesează de cauzele noastre școlare.

Noue școlae de stat. »Foaia școlastică« scrie, că în comitatul Albei-inferioare se vor edifica școlae noue de stat în următoarele comune: Alba-Iulia, Hiria, Asinip și Căpud. Spre acest scop s'a votat suma de 43.813 fl. v. a.

Foile noastre pedagogice. Zilele trecute a apărut câte un număr nou al ambelor noastre foi pedagogice.

»Foaia pedagogică« din Sibiu, nr. 4 din 15 Februarie v. are următorul cuprins: Aprobarea alegerii de arhiepiscop și metropolit. — Examenle școlare, de Dr. I. Stroiă (Urmare și încheiere). — Modele de lecțiuni: Mama și fetița. Poveste de Elena D. O. Sevastos, de Dr. P. Șpan (Urmare și încheiere). — Din literatura școlară. — Informațiuni: Regularea catechisatiunii. — Corespondență.

»Foaia școlastică« din Blaj, nr. 2 dela 1 Martie n. c. are următorul cuprins: Luminează-te și vei fi! de Ioan F. Negruț. — George Șincai de Șinca și școlile populare române, de Ioan Raț. — Științele naturale în școala populară, de Teod. Vandor. — Împărțirea orelor. — O răsplată adevărată, de (u). — Bibliografie. — Diverse.

CRONICĂ.

Nou archimandrit. I. P. S. S. *Metropolitul Ioan Mețianu a hirotesit Duminecă, în 5 Martie n. de archimandrit pe părintele protosincol Augustin Hamsea. Diecesa Aradului are prin urmare doi archimandriți.*

Despre biblioteca populară în Agârbiciu ni-se scriu următoarele date: În 10 Ianuarie a. c. s'a ținut adunarea generală extraordinară a bibliotecii noastre populare din Agârbiciu. Deschizându-se ședința la 1½, după amezai prin presidentul dl preot *Ioan Botezan*, s'a făcut raport despre starea bibliotecii prin cassar și raportul bibliotecarului, apoi s'a făcut alegerea comitetului. Dela 1895 biblioteca noastră a înaintat astfel: Atunci erau la bibliotecă 72 cărți, ear' astăzi cu cele dăruite cu tot sînt 152. Dintre donatori nu pot trece cu vederea a nu aminti pe vrednicul Român de-ai nostri *Nicolae Suciu*, care este în România și aflând despre bibliotecă, n'a făcut-o uitată și a dăruit în vre-o 4 rînduri cărți, trimise din România, cu totul 43 exemplare, tot cărți alese. De aceea s'a și însemnat la biblioteca noastră ca membru fondator. Membrii bibliotecii noastre sînt de 4 feluri: Membri fondatori, cari sînt 26 cu câte 1 fl.; membri pe viață, cari sînt 2 cu 60 cr. și membri ordinari, cu taxa de 20 cr., cari toți au drept a fi aleși în comitet, și membri ajutători, cu 10 cr., cari au drept numai să cetească. Prin stăruința presidentului dl preot *Ioan Botezan* și învățătorul *Elia Câmpean* s'a făcut o colecție pentru un fond al bibliotecii, care astăzi constă din 11 florini și care crescînd cu vreme, din venitele lui se vor cumpăra cărți.

Dumitru Mihailu,
calfă de măsur.

Însoțire de cumpătare. Din *Tău* ni-se scrie, că poporul nostru de acolo stă rău. Un Jidov, care nu de mult s'a așezat în comună, și era sărac ca vai de el, azi este bogat, de oare-ce oamenii s'au băgat datori lui pentru rachiul puturos, și el acum cumpără locurile țeranilor cu prețuri de nimic.

»Oamenii și-au pierdut libertatea, — scrie corespondentul nostru — și-au pierdut conștiința națională, e aproape de peire bietul popor«.

În această stare tristă un fruntaș din comună s'a sfătuit cu oamenii și cu toții au aflat, că va fi foarte bine să întemeieze o »însoțire de cumpătare«. Acesta ar fi credem, un pas foarte potrivit pentru vindecarea răului, ce bîntuie poporul. De aceea le zicem celor din *Tău*: înainte.

Stipendiile de stat pentru școlaele militare. Cu începutul anului școlastic 1899/1900 vor fi 20 stipendii de stat vacante pentru acei tineri cari cercetează școala reală inferioară din Köszeg, Kismárton, Cașovia și St-Pölten; apoi pentru academia militară-tereziană din Wiener-Neustadt și pentru tehnica militară din Viena.

Afară de aceste, atât în academii, cât și în școlaele reale vor fi mai multe locuri vacante cu favorul de a plăti numai taxele de jumătate. Pentru bursele aceste pot concura tinerii cetățenilor ungari, cari au testimonii bune și a căror părinți s'au distins în vre-o privință ca muncitori pentru binele statului ungar și se află în o stare materială mai puțin favorabilă.

Interese pentru dare. În camera deputaților s'a votat deja proiectul de lege pentru indemnizare și după-ce și în casa magnaților va fi votat, se va

supune sancțiunii Monarchului și astfel în curînd țeara va scăpa de situația ex-lex. Cu ziua când situația abnormală va înceta, între altele cetățenii vor pute fi siliți la plățirea dărei. Vor începe execuțiile și de sigur sunetul lugu-bru al dobelor nu va mai înceta curînd, căci sërmanii țerani, cari nu și-au plătit încă »porția«, acum neavînd nici un venit nu o vor pute solvi.

Dat fiind, că în situația ex-lex statul n'a fost în drept să pretindă interese de întărire pentru darea nesolvită la timp, se naște întrebarea, că oare interesele acestea dela care termin sînt a se calcula? La întrebarea aceasta a răspuns ministrul de finanțe enunțînd în ședința dietei din 3 l. c., că »interesele de întărire sînt a se calcula regresiv dela 1 Ianuarie a. c.

Prin urmare poporul n'a profitat nimic din starea de ex-lex.

Earăși pentru meserii. În nrii trecuți am făcut cunoscut, că unii băieți buni ar vrea să se aplice la meserii și înștiințează prin foaia noastră pe măiestrii, cari ar avè lipsă de ucenici.

Acum ni-au sosit încă două înștiințări despre doi băieți:

Unul e din *Bedeleu*, cu numele *Ioan Popuța*, de 11 ani, cu purtare bună, scrisoare frumoasă și băiat deștept, absolut de școala populară. Se aplică la orice meserie. A se adresa la *Nicolae Șimon*, episcop primar în *Bedeleu* (*Bedelló*), posta S.-Giorgiu (*Toroczkó-Szt. György*), comit. *Turda-Arieș*.

Al doilea e din comuna *Bruiu*, e cam de 13 ani, băiat cu carte și s'ar aplica mai cu seamă la măsurit. A se adresa la *George Girgel*, în *Bruiu* (*Brulya*), posta *Cincu-mare*, (*Nagy-Sink*).

Atragem luarea aminte a măiestrilor nostri atât asupra celor, ce i-am înștiințat mai nainte, cât și asupra acestor doi de azi.

Din anelele gendarmilor. Doi campioni ai siguranței și ordinei publice au benchetuit *Duminecă* toată ziua în o cărcimă din satul *Jzópallaga*. Seara când au eșit să se mai răsbune — așa din senin au început să se năpustească asupra pacnicilor trecători și să-i bată ca pe saci.

Triumfători apoi s'au reîntors în cărcimă, unde aflând pe primarul și pe mai mulți reprezentanți comunali au început să-i bată cumplit și pe acestia. Sărmanii oameni cunoscînd brutalitatea gendarmilor n'au cutezat să zică o vorbă, decum să se apere. Gendarmii apoi au început să bată rînd pe rînd și pe ceilalți țerani din cărcimă, până în fine unul și-a luat inima în dinți și a alergat după o furcă de fer. După el tot așa au făcut și alții și în curînd gendarmii și-au căpătat ce au meritat. Numai întervenirea bătutului primar a scăpat pe gendarmi de furia poporului. Autoritățile au început investigarea, dar cine știe dacă la urmă nu vor fi vino-vați tot hoții de păgubași.

O mare nenorocire s'a întemplat zilele aceste în comuna *La Goubron* (lângă *Toulon*), unde se afla un magazin de praf de pușcă al marinarilor. Praful a explodat și a nimicuit nu numai turnul, în care se afla, dar și casele din împrejurime. Pe un teritor de doi kilometri nu se vîd decît ruine, de sub cari s'au scos până acum 74 de morți și mai mulți răniți.

Milioane fără stăpîn. Tribunalul regn. din Viena a publicat acum e anul că în grija sa se află mai multe milioane florini — fără stăpîn. Anul s'a împlinit, dar' la frumoasele averi nime n'a reflectat, nici creditorii, nici erezi și astfel acum toate averile, conform legii au intrat în posesiunea statului.

Din comuna Vale primim o scrisoare mai lungă, care ne aduce vești foarte rele. Le dăm la cererea mai multor fruntași de acolo, cu gândul, că învățătorul, contra cărora se plâng, se va îndrepta.

Avem un învățător provisor de trei ani, — așa scriu oamenii noștri, — care de vre-o trei ani încoace, în tot anul a concurat la postul de învățător la noi, dar' comuna n'a voit să-l aleagă și așa în fiecare an a fost denumit ca învățător în mod provisor. Credem, că în mânia pentru aceasta voeste să-și răsbune a tot ce e din Vale. Astfel a făcut arătări de absenți pentru copii săraci și de țigani și pentru aceia cari au eșit din anii de școală, fiind trecuți de 15 ani, cărora li-s-au dictat pedepse mari de câte zeci de florini, cari nu se pot încasa din cauza sărăciei. În școală tractează cu copiii într'un mod de tot brutal. Astfel, — ceva ne mai auzit, — pe lângă bătăi, le pune scălușe în gură și peatră acră, apoi îi apasă cu nasul de perete. Ne-am spăriat de acest om și de aceea ar fi de datorința autorităților școlare a trage la răspunderea cuvenită pe acest învățător pentru faptele sale.

Necrolog. Ni-se anunță că *Eftenie Muntean*, după îndelungate suferințe, fiind împărțit cu Sf. Taine a adormit în Domnul, Marți, în 16/28 Februarie a. c., la 5 ore seara, în al 51-lea an al etății și 25 al fericeitei sale căsătorii. Înმორმენტarea s'a făcut în Sibiu.

— D-na *Iulia Dressnandt* n. *Blasius*, mama dlui *Victor Dressnandt*, administratorul nostru a încetat din viață, în vîrstă de 61 ani.

— Din *Ternova* ni-se scrie: Sâmbătă, în 25 Februarie 1899 s'a făcut îngropăciunea lui *Damian Voina*, epitrop, unul din fruntașii comunei noastre. Moartea i-a fost cauzată de o surupare de peatră, pe care el o alegea ca se câștige banii de lipsă pentru nepotul seu *Rusalin*, creșterea căruia la școlălele din *Lugoj* atât îi zăcea la inimă. Înმორმენტarea i-a fost frumoasă, căci credincioșii și-au adus aminte, că acest bărbat ca epitrop al bisericii gr-cat. mult a lucrat la zidirea acestei biserici și jertfit până s'a gătat, astfel în mare număr i-au dat cinstea cea de pe urmă. Cântările au fost executate prin cântăreții junii și școlarii tineri. Pe adormitul îl deplânge soția sa *Elena*; ca frați: *Simion*, *Patruța* și *Elena*; ca fii și fiice: *Ianăș*, *Ana* și *Cumbria*; ca nepoți: *Ioan Voina*, croitor și *Elena*, *Mihaiu*, *George*, *Rusalin*, *Ioan* și *Silvia*. Fie-i țărîna ușoară și aducerea aminte eternă.

Ni-se scrie următoarele: Joi, 21 Februarie a. c., s'a înმორმენტat în comuna *Verzar*-inferior, — o comună apropiată de *Vaşcou*, — poporeanul *Mihaiu Ciura*, în etate de 56 ani, după un morb seurt de aprindere de plămâni, lăsând în doliu adânc pe soția sa *Antița*, fiica *Marina Adamuț* și *Mihaiu Ciura*, învățător în *Criscior*, precum și alte mai multe rudeni. Actul funebral l-au săvîrșit d-nii preoți: *Ioan Corvin* din *Vaşcou*, ca pontificant, *Andrieu Popa* din *Criscior*, *Georgiu Bogdan* din *Carpinet* și *Georgiu Vujdea* din *Aciua*, comitatul *Arad*; învățătorii *Vasilu Sala* din *Vaşcou*, *Ioan Costea* din *Sârbești*, *Teodor Grecu*, precum și alți mai mulți inteligenți din jur și *Vaşcou-Băsești*. Reposatul a fost un om foarte evlavios, cu frica lui D-zeu, mai mulți ani a servit ca epitrop-primar, în care slujbă a dovedit o interesare eminentă față de biserică și școală. La edificarea bisericii a fost cu neobosit zel și rîvnă. Preotul *Ioan Corvin* prin o cuvîntare foarte acomodată a stors lacrimi din ochii celor prezenți. Să-i cerem reposatului odihnă dela Creatorul, ear' familiei întristate *Dumnezeu* să-i dea mîngăiere. În veci pomenirea lui!

— Cu inima frîntă de durere anunțăm tuturor cunoscuților, că prea iubita noastră fiică *Maria Popa* născută *Mateșiu*, și-a dat nobilul seu suflet în mâ-

nile Creatorului în 24 Februarie st. n. 1899, la 5 ore dimineața, în etate de 29 ani, al 14-lea an al fericeitei sale căsătorii, avînd o boală scurtă de 48 ore, și lăsînd nemîngăiați pe soțul ei *Nica Popa* și iubitul ei fiu *Ioan Popa*, apoi *Vasilie Mateșiu*, învățător pensionat și *Terezia Mateșiu*, părinți. A fost înმორმენტată la 25 Februarie prin preotul *Ioan Crișan*, învățătorul *Damaschin Medrea* și *Luczaj Dème* din loc și *Ioan Berari*, învățător din *Dumbravița* și o mare mulțime de public. Fie-i țărîna ușoară și memoria neuitată!

Dar bisericesc. Din comuna *Topontal-Petrovoselo* ni-se scrie, că un creștin cu frica lui *Dumnezeu*, *Nicodim Pan*, cu înțelegerea fratelui seu *Iacob*, au dăruit sfintei biserici 50 chlgr. făină albă în preț de 8 fl., afară de aceasta anul trecut au mai dăruit 150 chlgr. *Dumnezeu* să le ajute. Aducînd dl preot *I. Neagoe* aceasta la cunoștința comitetului, membrii comitetului și ai sinodului și-au exprimat mulțumita, ceea-ce se aduce și pe calea aceasta.

Boala Papei. Săptămîna trecută *Papa* dela *Roma* a fost rău bolnav. Boala s'a iscat din aprinderea unei fistule (umflătură) dela picior, pe care *Papa* o avea mai de mult. O operație se impunea inevitabil și *Papa* a fost înduplecat a se supune operației. Ea a fost îndeplinită de *Mazzoni*, fiind de față și medicul de casă al *Papei*, *Lapponi*. Operația a reușit foarte bine și în urma acesteia starea sănătății bătrînului cap al bisericii catolice a început să se îndrepte spre bine. În *Vatican* sînt de credință, că crisa a trecut și *Papa* în curînd va pute părăsi patul.

Doi frați căsătoriți. Înainte cu doi ani măiestrul *Szilágyi János* din *Oradea-mare* a luat în căsătorie pe *Varga Piroška*. Tinera păreche a trăit în fericire, fermecați de bucurie, că acum *Dumnezeu* le-a dat și un copil. Cineva însă i-a invidiat și a făcut arătare la tribunal, că însurășii sînt frați. Și acua s'a adevărit. *Szilágyi* e ficiorul nelegitim al unei femei *Iuliana Szilágyi*, pe care mai târziu a luat-o în căsătorie *Varga Ferencz*. Din această căsătorie s'a născut *Varga Piroška*, acum nevasta acusatului. Părinții au murit de mult și copiii s'au despărțit fără să se cunoască. Numai amorul i-a întâlnit și i-a dus apoi la altar.

La pertractare bărbatul și femeia au declarat că ei se iubesc și putere în lume nu este care să-i poată despărți.

Tribunalul însă i-a declarat ca divorțați, căci legea și moralitatea așa pretinde.

Bács Nándor — nu e nebun! Eroul de tristă amintire, *Bács Nándor*, marele defraudant al oficiului de dare din *Arad*, ca să scape de pedeapsă, — doar' după pilda lui *Pulszky*, al cu tablourile, — a simulat nebunie. Acum se vestește, că medicii nu numai că nu l-au aflat nebun, dar' au constatat că *Bács* e un rafinat mișel.

În urma acestora pungașul va fi transportat în curînd în închisoarea din *Arad* — lângă colegul seu de pungași *Krivány*, și tribunalul va continua pertractarea întreruptă.

Cel mai bogat om din lume este *Americanul John Rockefeller*, care la anul 1855 era încă un nevoiaș de scriitor în o cancelarie întunecoasă. Norocul însă i-a isvorit din petrolu și azi averea lui e prețuită la 1 și 1/2 miliard de dolari. Acest rege de petrolu are peste 200 de corăbii proprii și în minele, atelierele și birourile sale sînt ocupați peste 75.000 de lucrători.

Avis. Din cauză că mai mulți dintre acei on. domni, cari s'au fost prenumărat la *Almanachul învățătorului român* nu și-au ridicat exemplarele, mē simt îndemnat ca pe acest rest de exemplare să-l dau de azi încolo cu preț foarte scăzut, anume cu 75 cr. exemplarul, trimis franco. **Ioșif Velcean**, învățător român, *Recița-montană* (*Resiczabánya*).

Dare de seamă și mulțumită publică. La petrecerea cu dans aranjată de către tinerimea din *Topârcea*, *Duminecă*, în 19 Februarie st. n. a. c., în folosul bibliotecii școlare din loc, au contribuit următorii domni, și doamne și anume, locuitorii din *Topârcea*: *Nicolae Huditan*, primar 1 fl.; *Iacob Manoil*, notar 1 fl.; *Iacob Greavu* 1 fl.; *Oprea Mosora* 1 fl.; *Iacob Aleman* 50 cr.; *Nicolae Macrea* 50 cr.; *Nicolae Muthu* 50 cr.; *Nicolae Bota* 50 cr.; *Ana Aleman* 50 cr.; *Nicolae Isac*, paroch 50 cr.; *Nicolae Vălean*, cantor 50 cr.; *Susana Schiau* 50 cr. Mai mulți tineri la olaltă 1 fl. 85 cr. Din *Apoldul-inferior*: *Ioan Orăștian*, preot 1 fl. 50 cr.; *Dumitru Orăștian* 1 fl.; *Ioan Orăștian* 2 fl. Mai departe: *Octaviu Berghezan*, notar în *Aciliu* 1 fl.; *Maria Predovicu*, proteasă în *Amnaș* 1 fl.; *Vasilie Greavu*, învățător în *Mag* 50 cr.; *Ioan Stirban*, învățător în *Sibiul* 50 cr.; *Nicolae Macrea*, contabil la *Corvineana* 1 fl.; *Petru Popa*, student din *Fofeldea* 50 cr.; *Ioan Fanea*, învățător în *Hamba* 50 cr. Suma totală a intratelor a fost 19 fl. 55 cr., din care s'au spesat cu aranjarea petrecerei 12 fl. 55 cr., și astfel a rămas un venit curat în sumă de 7 fl., cari se vor întrebuința pentru biblioteca școlăii.

Ioan Moșiu.

POSTA REDACȚIEI.

Domnului Ioan Teng, în *Ab.* Favorul de a ferbe rachiu gratuit, adecă scutit de dare pentru trebuințele casei — prin intrarea în vigoare a art. de lege XV. și XVI. din 1898 — a încetat. Organele financiare astfel explică și execută legea. Una e însă rău și trist, că publicarea unor anumite dispoziții, cum e și cea-cete privește acum pe d-ta, nu se face astfel, ca să ajungă la cunoștința tuturor și oamenii să fie scutiți măcar de pedepse, dacă favorurile li-se detrag. Rachiu trebuia înștiințat în zilele prime ale anului și dacă aceasta n'ați făcut-o, de pedeapsă nu veți scăpa, ori-ce motive ușurătoare veți aduce.

Abonent nr. 2221 în Perșani. Nu ne scrii destul de lămurit despre procesul pentru școală. La astfel de lucruri trebuie să avem date sigure și amănunțite. — Leacul d-tale n'ar ajuta la toți, căci boala asta e de multe soiuri.

Un cetățean în Alba-Iulia. Scrisoarea d-tale o vom folosi la ocazie binevenită.

Săscanul în S. m. Despre cele bune ne bucurăm. Prin publicarea casului dela bancă credem că am strica institutului, care al tuturor este. Purtarea dlui director la toată întemplantarea e de osândit, căci nu numai cu acționarii, fără cu toți clienții directorul trebuie să se poarte prevenitor și nu să le arete ușa. Dacă se va mai purta așa, îl vom da de gol.

G. G. în B. Am făcut o înștiințare în nrul de azi. De altcum pentru a afla un măiestru, la care să-ți așezi băiatul, adresează-te la: dl *Petra-Petrescu*, la filiala *Albinei* în *Brașov*; dl *Victor Tordășianu*, la consistor în *Sibiu* și la dl *B. Podoabă*, directorul băncii *Economul* în *Cluj*. Toți trei sînt preșidenți la câte o Reuniune de meseriași.

I. M. în Tcu. Statute pentru însoțiri de cumpătare se află la noi, dimpreună cu toate îndrumările. Prețul 45 cr.

D. M. în Sev. Scrisoarea în forma cum e scrisă nu se poate publica. Nu e iertat a scrie așa murdar.

T. T. în Pintic. Răspunsul urmează în scrisoare, atât d-tale, cât și celorlalți.

St. D. în Ungurei. Înștiințati fondul de bucate direcțiunii financiare, până a nu da din el împrumut. Statute vom publica în curînd.

Un abonent de lângă Abrud. Un șir de anuș pe plătește cu 7 cr. odată și pentru timbru 30 cr., cari trebuie să-ți plătim în bani la direcția financiară.

I. T. în Reteag. Nr. 1 nu-l mai avem; călindarul l'am trimis odată, dar' acum îl trimitem de nou.

P. R. în S. Așteptatul a fost înzădar. Mulțumesc.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**.
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: **V. H. Dressnandt**.

Călinarul săptămânii.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. Lăsat. de brânză, gl. 7, sft. 7.	răs.	ap.
Dum.	28 Cuv. Păr. Vasilie	12 Grigorie	6 16 5 43
Luni	1 Cuv. Mța Eudochia	13 Eufrosia	6 14 5 46
Mărti	2 Sf. Mc. Teodor	14 Matilda	6 12 5 48
Merc.	3 S. Mc. Eutropie	15 Longin	6 10 5 50
Joi	4 Cuv. Gerasim	16 Heribert	6 8 5 52
Vineri	5 S. Mc. Canon	17 Getrud	6 6 5 54
Sâmb.	6 SS. 42 Mucenici	18 Cyrillus	6 4 5 56

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 28 Februarie: Alma-Kerek, Capo-nafaléu, Cluj, Harasztkerék, Mediaș, Sajó-Sân-Paul.

Luni, 1 Martie: Abrud, Bonțida, Cincul-mic, Ciuc-Sânt-Domokos, Radnoth.

Mărti, 2 Martie: Orăștie.

Joi, 4 Martie: Sighișoara.

Sâmbătă, 6 Martie: Bălcaciu (Bolkács), Țagu.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrieu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șulțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de

„Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. poșta.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vițieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Anualul rev. de agricultură din comitatul Sibiuului”
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu poșta postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

„CONCORDIA”

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Brânșa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bêtănă, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista”. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Brânșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2351] 12—

Prăvălia „Mercur”

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de primăvară se poate căpeta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, cretone atlas-satinuri, batisturi în colori și desemnuri. Diferite zephiruri, oxforduri și canafasuri. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în faconurile cele mai noue și pălării prețești. Plapoane de chașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detail cu cea mai mare promptitudine.

[14] 1—3

Direcțiunea.

